

Energetikai helyzetkép Merkel után és Putyin előtt

Mottó: Egyetlen esély nemzeti életének megújítására, ha kis közösségként okosan alkalmazkodunk a természeti és a világpolitikai környezetünk általunk gyakorlatilag nem befolyásolható változásaihoz.(1)

Egyértelműnek látszik, hogy az energetika a mai geopolitika kulcskérdése, különösen az EU számára. Hazánk számára pedig egyenesen létkérdés. Ahogyan a miniszterelnök fogalmazott: az Oroszországból Ukrajnán keresztül érkező földgáz nélkül a magyar gazdaság működésképtelen, a lakosság elláthatatlan. Végleg le kellene számolni azzal a hamis illúzióval, hogy a – sajnos mintának tekintett, európai pazarló fogyasztói életmód drasztikus megváltoztatása nélkül – az Oroszországtól való „egyoldalú függés” csökkenthető lenne. Ráadásul az ennek a „létrontó” életmódnak a fenntarthatóságát hirdető agresszív globális propaganda, a klímaváltozás elleni hamis küzdelem, az életmód-változtatást szinte lehetetlenné teszi. A felelős magyar energiapolitikának ebből kell kiindulni.

Energiaunió (EUEU).

A közép-kelet-európai országok helyzetét megkönnyítené, ha az EU (energia) politikája ezen országok orosz gáznak való kitettségét mérsékelte volna, vagy mérsékelné, megteremtené a földgáz közös beszerzési

Az energetika a mai eurázsiai geo-politika egyik kulcskérdése

Járosi Márton
az Energiapolitika 2000
Társulat elnöke

Paks II.

A híradások szerint(4) a németek a kapacitásbővítésbe is bekapcsolódnak. Ez egyáltalán nem lenne meglepő, hiszen a nem nukleáris területeken a Siemens lehet a Rosatom egyik alvállalkozója. A jelenlegi paksi atomerőmű irányítástechnikájában kiválóan működnek Siemens berendezések. Iránban is együttműködtek atomerőmű építésben a németek az oroszokkal. A szándékot a megrendelés-hiánnyal küzdő Siemens hazai leányvállalatánál megerősítették. A németek részvétele kedvezőbb uniós megítélést biztosítana a paksi projektnek.

Paks II. előtt

– **Mátrai Erőmű.** Hosszabb távra, 2030-ig vagy még tovább egyedül az atomerőmű-építés már elhatározott útja látszik biztosnak. Kicsit azonban félrevezető lehet ez a biztonság, hiszen ezeket a nagy blokkokat csak a következő évtized második felében helyezik üzembe, és főleg a kiesők helyettesítését szolgálják. A fő kérdés az, hogy az atomerőmű építéséig milyen erőműveket kell építeni. A kialakult helyzetben felértékelődik egyetlen jelentős hazai ásványvagyonunk a lignit. Ezért társulatunk javasolta(5) a 25 százalékban magyar tulajdonú Mátrai Erőmű fejlesztését, a korábban már előkészített, de meg nem épített kb. 400-450 MW-os blokk megvalósítását. Ezzel érdemben csökkenthetnénk az import-függést, növelve az ellátásbiztonságot, az új paksi egységek üzembe helyezése előtt. Így nemcsak a nemzeti lignit vagyon értékesülhetne a továbbiakban is, de a beruházás és korszerűsítés révén új, hosszú távon piacképes termelő egységekhez és új munkahelyekhez is jutnánk. A projekt sikerének egyik kulcskérdése a finanszírozás. Hasonlóan az atomerőmű beruházáshoz érdemben itt is állami finanszírozás és mögöttes kedvező kormány-kölcsön jöhet csak szóba, amit célszerűen a németek nyújthatnának. De a fejlesztés tőkeemeléssel is történhetne. Jó lenne, ha igaznak bizonyulnának azok a sajtóhírek, amelyek szerint egyetértően szóba került, hogy a Mátrai Erőműben a magyar állam 50 százalékos tulajdont szerez, mert ez a mi javaslatunkat erősítené. Erről egyébként már a második Fidesz kormány idején is volt szó(5).

Paks II. előtt

– **Bevásárlás a Szlovák Villamos művekbe.** Kedvező fejlemény lenne, ha az MVM megvásárolná a Slovens-

ké **Elektrárne** 66 százalékos részvénypakettjét, amelyre a friss hírek szerint jók az esélyei(7). Négy működő és két épülő blokkal bővíthet az MVM Csoport érdekeltségébe tartozó nukleáris alapú áramtermelési portfólió. Az MVM és a Mol Csoportba tartozó **Slovnaft** ajánlata már túljutott az első rostán. A magyar ajánlat a szlovák villamosművek számára is jó együttműködési lehetőséget ígér, kölcsönös előnyök érhetőek el. A létrejövő társaságcsoporthoz olyan termelői portfólióra tehet szert, ami a régióban meghatározó. Egyben csökkenti a Paks II. belépéséig az esetleges kapacitáshiány miatti kockázatot.

Orosz-magyar gázszállítási szerződés. A magyar energiapolitika alapkérdése – mint azt a bevezetőben már említettük – az Oroszországból származó import földgáz biztosítása, a szállítás garantálása. Középtávon ezt semmivel sem lehet pótolni. Hazánk e létkérdését az euroatlanti szövetségesek geopolitikai játszmaként kezelik, rájuk nem számíthatunk. Egyes sajtóhírekkel(8) és tanulmányokkal ellentétben a jelenlegi kisebb gázigényekre hivatkozni súlyos megítésvetés. A gázigények csökkenésének fő oka a gázermőművek leállítása a jelenleg még rendelkezésre álló „olcsó” import villamos energia beszerezhetősége miatt. Erre azonban még középtávon sem lehet biztosan számítani. Az európai villamos piac, a kelet-Európa különösen, kiszámíthatatlan változások következhetnek be, ami nagy kockázatokat jelent. Az import villany csökkenése/megszűnése esetén – figyelembe véve az elavult hazai erőműparkot – a gázermőművek ismételt üzembe helyezése lehet a megoldás a korlátozások elkerülésére. Vagyis a stratégiai földgázszükségletet a gázermőművek figyelembevételével kell figyelembe venni.

A környező országokkal (Lengyelország, Csehország, Szlovákia, Szlovénia, Románia, Szerbia, Bulgária) az oroszok már megkötötték a hosszú távú gázszállítási szerződéseiket. A gázpiaci helyzet változásait (átmeneti igény-, piaci árcsökkenés, a szállító vezetéki infrastruktúra módosulásai) figyelembe véve nem könnyű, de megoldható feladat hazánknak az idén lejáró szerződés helyett, kedvező új 3 szerződést kötni az oroszokkal. Ezt megalapozza az Oroszországgal kialakított kedvező energetikai együttműködés és a jelentős gáztárolási kapacitásunk. Remélhető egy a jelenleginél olcsóbb gázt és rugalmasabb, de ellátási garanciákat is tartalmazó szerződés megkötése, amely a gazdaság fejlődése szempontjából alapvető

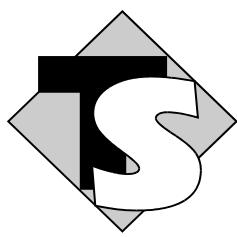
olcsóbb energiaárat alapoz meg, és a „rezsicsökkentés” tartóssá tételét is szolgálja. Ez az egyik, ha nem legfontosabb tárgya és tétje a Putyin–Orbán találkozónak. Világosan kell látni, hogy a kormány előrelátó politikájának a következménye, hogy a földgáz-ellátásról mára kormányközi tárgyalásokon lehet megállapodásra jutni. Ehhez volt szükség a korábban felelőtlenül privatizált gázellátó rendszer újból állami kézbe vételére. E nélkül ismét nélkülünk döntenének rólunk.

A vezetékek-építési verseny újabb fordulója. Persze a hosszú távú gázszállításhoz vezetékekre is szükség van. Ez is témája lesz a magyar–orosz tárgyalásoknak. A magyar és a kelet-európai térségben lázas diplomáciai tevékenység, új vezetéképítési verseny alakult ki az EU említett cserbenhagyó politikája miatt. Mivel Oroszország, illetve a Gazprom bejelentette, hogy Ukrajnán keresztül nem fog gázt szállítani, a térség ellátása éveken belül veszélybe kerülhet. Lapértesülések szerint február 9-én ül össze Szófiában az a magas rangú szakértőkből álló értekezlet, amelynek javaslatot kell tenni a Déli Áramlatban eredetileg érintett országok gázellátásának javítására a csővezeték meghíusulása után(9). A találkozón többek között szóba kerül majd, hogy miként kössék össze a Délkelet- és közép-európai térséget a Déli Gázfolyosóval. Ez magába foglalná a török–görög–albán–olasz vonalon megépülő **Transz-adriai Gázvezeték** (TAP) második „lábának” a megépítését, amelyen keresztül 2020-tól érkezhethet azeri földgáz a térségbe.

Nem sok jóval kecsegtet azonban a **Maros Sefcovic**-vezette **Bizottság** az **Energia Unióért** álláspontja: „nem Brüsszel dolga megmondani azt, hogy honnan, hová vezessen gázvezeték Európában, hanem a piacoknak kell eldönteniük, hogy látnak-e egy vezetékekben üzleti fantáziát. Ha piaci alapon döntés születne a gázellátás javítására hivatott infrastrukturális beruházásokról, akkor az EU a már meglévő eszközein keresztül segíthet. De, a csővezeték megépítése üzleti döntés kérdése.” Ez a nyilatkozat nincs összhangban az Energiaunióra vonatkozó brüsszeli megnyilvánulásokkal.

Szabadkereskedelmi megállapodás. Charles de Gaulle néhai francia elnök felvetése óta Európa felelős vezetői, stratégiai Lisszabontól Moszkváig, az utóbbi időben pedig már Kínáig, és Indiáig terjedő eurázsiai együttműködésben gondolkodnak, ami teljesen más, kedvező megvilágításba helyezné ennek a térségnek a jövőjét; beleértve az energetikai együttműködést is.

(Folytatás a 4. oldalon)

**TRUMBLE
SZANTO
LAWYERS**

ÜGYVÉDI MUNKAKÖZÖSSÉG

TANÁCSADÁS MINDENFÉLE ÜZLETI ÜGYBEN
HÁZ ÉS MÁS INGATLAN ADÁSVÉTELE ÉS BÉRLÉSE
VÉGRENDELETEK KÉSZÍTÉSE ÉS VÉGREHAJTÁSA

KÉPVISELET PERES ÜGYEKBEN

ÖRÖKSÉG ÜGYEK

KÖZLEKEDÉSI ÉS ÜZEMI BALESETEK

BEVÁNDORLÁSI ÜGYEK

CSALÁDI ÜGYEK ÉS VÁLÓPEREK

TÁRSULÁS FINANSZÍROZÁS

ADÓSSÁGOK BEHAJTÁSA

MAGYARORSZÁGI VONATKOZÁSÚ ÜGYEK INTÉZÉSE
KÖVETSÉGI HITELESÍTÉS

MAGYARUL BESZÉLÜNK

10 CECIL PLACE, PRAHRAN 3181

Telefon: 9529 6222

Fax: 9529 6777

Email: tsz@tsz.com.au